

הנחיות להוראת המצגת "הטוב שבנתינה וחיבור למיזם החברתי TenDays"

קהל היעד: כיתות ה-ו

משך השיעור: 45 דקות

מטרות

התלמידות והתלמידים –

1. יזהו את המאפיינים של עשיית טוב למען הזולת.
2. ידונו בסיבות ובמניעים לעשיית מעשים טובים.
3. יבינו את החשיבות לחברה שבעשיית מעשים טובים.
4. יכירו את המיזם החברתי תנדייז.
5. יעשו מעשה טוב למען זולתם כקבוצה (כיתה) או כיחידים, ויבחרו למי להעביר את הצמיד.

רקע

מעשים טובים מוגדרים כ"עשיית צדקה וחסד לבריות" (מילון ספיר). ניתן לאפיין מעשים טובים כפעולות שיש בהן תרומה לזולת או לסביבה, עשייה למען האחר, גילויי התחשבות בזולת, אכפתיות, נתינה בלי לקבל שכר על המעשה. חשוב לחנך לעשיית מעשים טובים באופן ספונטני או מתוכנן כבר מגיל צעיר ולהפנים עשייה זו כנורמת התנהגות כלפי אנשים שונים וקבוצות שונות, במסגרות מגוונות. עשיית מעשים טובים כדרך חיים עשויה להעניק לפרט ולקבוצה הרגשה של סיפוק והנאה, מודעות לזולת ולסביבה והזדמנות למימוש כישורים ויכולות. חברה המתברכת במעשים טובים הנעשים על ידי פרטים וקבוצות היא חברה שנעים לחיות בה.
(נכתב על ידי צוות המחלקה לחינוך לחיים בחברה, האגף לחינוך יסודי, משרד החינוך. מנהלת המחלקה: זהבה שמש.
צוות המחלקה: בלבין שושי, הוכמן טלי, סגל טובה, צאירי אורית ורביב נעמי.)

המיזם החברתי תנדייז TenDaysGive

תנדייז הוא מיזם חברתי ללא מטרות רווח, ומטרתו העיקרית היא להרבות טוב בעולם. את היוזמה החברתית הגתה דנה בן ברק, מורה לאנגלית מראשון לציון, והעיקרון שלו פשוט: לכל מי שמקבל צמיד ירוק ועליו שם הפרויקט יש עשרה ימים לעשות מעשה טוב למען מישהו אחר.

שמו של המיזם הוא "תנדייז" (TenDays) והוא למעשה משחק מילים של "תן" מלשון "לתת" וגם "עשר" באנגלית. התרגום המלא הוא אם כן: "עשרה ימים (ובהם נתינה)" – עשרה ימים העומדים לרשות מי שמקבל את הצמיד הירוק של המיזם כדי לעשות מעשה טוב למען מישהו אחר (כדאי להדגיש שזו לא חייבת להיות התנדבות). למיזם יש דף אינסטגרם שאליו תלמידים יכולים להעלות תצלומים של מעשים טובים שעשו ולתייג את הדף: @ten_days_give.
(מתוך: [be106ראשון לציון, תנדייז](#))

הפעילות נועדה להעלות את נושא עשיית הטוב אל השיח הכיתתי, כדי לעודד את התלמידים לפעול באופן חיובי כלפי זולתם במחוות קטנות וגדולות. במהלך הפעילות יעסקו התלמידים בהגדרות של מעשים טובים, ינסו לזקק את

הקריטריונים למעשה טוב, ויכולו להבין מדוע אנשים פועלים בדרך טובה וחיובית למען אנשים אחרים. החיבור אל הפרויקט וחלוקת הצמידים יכולים לדרבן את התלמידים לעשיית מעשים טובים זה למען זה בתוך בית הספר. **רוצים להצטרף למעגל הנתנה?** יש לכם הזדמנות! מיזם תנ"כי מזמין אתכם לתרגם את הלמידה הבית ספרית לעשייה של ממש! תוכלו להרבות את המעשים הטובים בבית ספרכם ובקהילה ולקדם אקלים נעים יותר. למילוי טופס וליצירת קשר לקבלת צמידים ממיזם תנ"כי: <https://www.facebook.com/pg/tendaysgive/about/>

מהלך הפעילות

שקופית 1: הטוב שבנתנה

שקופית זו פותחת את נושא השיעור והמצגת. אפשר לומר לתלמידים שבשיעור היום נעסוק בעשיית טוב למען אנשים אחרים ולמען כלל החברה. אפשר לבקש מהתלמידים לחשוב ולספר לכיתה על מעשה טוב (או על נתנה של ממש) שהם עשו לאחרונה למען מישהו אחר או שמישהו אחר עשה למענם.

שקופית 2: מה נחשב בעינינו למעשה טוב?

בשקופית זו ינסו התלמידים להגדיר את המושג "מעשה טוב" באמצעות רשימה של מעשים, שלגבי כל אחד מהם יהיה עליהם להחליט אם מדובר במעשה טוב או לא. בשקופית יופיעו עשרה מעשים, ועל התלמידים יהיה לסמן את המעשים הנתפסים בעיניהם כמעשים טובים. בסיום יש לחוץ על "שאלה לדיון" ולברר עם התלמידים אם לדעתם קיים מכנה משותף לכל המעשים שסימנו. אם כן, מהו אותו מכנה משותף?

ייתכן שיהיו חילוקי דעות בין התלמידים בכיתה על ההגדרה של מעשה טוב. יש לשים לב לכך ולאפשר להם להביע את דעתם המנומקת בנושא. ניתן לקיים שיח על ההבדלים בין "מעשה טוב" יוצא דופן שנעשה כלפי הזולת, מעשה הכרוך בהשקעה מיוחדת, לבין "מעשה אזרחי" שאנחנו מחויבים לעשות או שהוא מובן מאליו.

בסיום הפעילות שאלו את התלמידים:

- לפי דעתכם, מהו מעשה טוב? מה אתם מחשיבים כמעשה טוב?
- האם מעשה טוב תמיד ייחשב "טוב" בעיני כולם? האם תוכלו לחשוב על דוגמה למעשה טוב שעלול לפגוע במישהו אחר?
- האם הרצון לעשות מעשה טוב עלול לפעמים להתפרש ככפייה על האחר?
- האם אתם זוכרים שמישהו עשה למענכם מעשה טוב? האם אתם עצמכם עשיתם פעם דבר כזה למען מישהו? שתפו את הכיתה.

למה לי לעשות מעשים טובים?

מה המניע העיקרי לעשות מעשה טוב עבור האחר?

אחר:

כתבו מעל כל אפשרות את מספר המצביעים עבורה. הוסיפו תוכן באחר. בסיום לחצו על **הבא** להמשך.

הקודם

שקופית 3: למה לי לעשות מעשים טובים?
 מטרת השקופית לנסות להבין את המניעים העיקריים של התלמידים לעשיית מעשים טובים. שאלו את התלמידים, מאילו מניעים הם היו בוחרים לעשות מעשה טוב למען מישהו אחר. על גבי השקופית יופיעו ארבעה מניעים ומקום ריק להוסיף מניע. קראו את המניעים בקול ובקשו מהתלמידים לומר עם איזה היגד בעיקר הם מזדהים. ספרו את האצבעות המורמות עבור כל אמירה ורשמו את המספר במקום המיועד לכך בשקופית.

העבירו את זה הלאה...

Life Vest Inside - Kindness Boomerang - One Day

לחצו על > לצפייה. בסיום לחצו על **הבא** להמשך.

הקודם

שקופית 4: העבירו את זה הלאה...
 (*) לשקופית זו קיימת גרסה להפעלה ללא אינטרנט.

ראו נספח מספר 1

בשקופית זו יופיע סרטון. הקרינו אותו בפני התלמידים, ולאחר הצפייה שאלו:

- מה הרגשתם כשצפיתם בסרטון?
- מה רואים בסרטון?
- לפי דעתכם, מה המסר העיקרי של הסרטון?
- מה גורם לאנשים בסרטון לעזור זה לזה?
- לפי דעתכם, מדוע יש סיכוי רב יותר שנעזור לאחרים - אם עזרו לנו?

איך זה מרגיש לעשות למען מישהו אחר?

איך לדעתכם הרגישו הדמויות בסרטון?

נדיבות	אכפתיות	אהבה	סיפוק
אופטימיות	מבוכה	אכזבה	אושר
ניצול	התרגשות	דאגה	תסכול

לבחירת רגש לחצו המילה המתאימה. לביטול הבחירה לחצו שנית. לחצו על **הבא** להמשך.

הקודם

שקופית 5: איך מרגישים כשעושים מעשה למען מישהו אחר?

בהמשך לסרטון שבו צפו התלמידים, בשקופית זו ננסה להבין כיצד לדעתם הרגישו הדמויות בסרטון כשהן עזרו לאדם אחר וכשעזרו להן. שאלו את התלמידים: "לפי דעתכם, איך הרגישו הדמויות בסרטון?" על גבי השקופית תופיע רשימה של רגשות. לחיצה על כל רגש תצבע אותו.

שקופית 6: למה בעצם זה חשוב?

בשקופית זו נבקש לברר עם התלמידים למה לדעתם חשוב לעשות מעשים טובים למען אנשים אחרים. על גבי השקופית יופיעו שש משבצות ריקות שבהן תוכלו לכתוב את תשובות התלמידים. לחלופין, אפשר לתת בכל פעם לתלמיד אחר לגשת למחשב ולכתוב את דעתו.

אפשר לקיים את הדיון באופן אינטראקטיבי חווייתי על ידי שימוש בסל"ב – סלולר בכיתה.

לחיצה על אייקון הסל"ב תפתח לוח שייראה כך, עם השאלה שיש להשיב עליה: "לפי דעתכם, למה חשוב כל כך לעשות מעשים טובים למען אחרים?"

לסיום, סכמו את תשובות התלמידים ושאלו:

- לפי דעתכם, למה אנחנו מקדישים לנושא הזה זמן לדיון בכיתה?

- לפי דעתכם, איך מרגישים אנשים שעוזרים להם? נסו להיזכר במצב שבו עזרו לכם. איך הרגשתם?

שקופית 7: האם שמעתם על מיזם תנדייז?

בשקופית זו נספר לתלמידים על מיזם תנדייז.

שקופית 8: כתבה על המיזם

הקרינו את [הכתבה](#) בפני התלמידים ולאחר מכן שאלו אותם אם הם מוכנים להשתתף במשחק.

עשרה ימים יוצאים לדרך מ...עכ-שיו!

חוקי המשחק:

- 1 קיבלתי:** ברוכים הבאים למשחק! יש לכם 10 ימים "להיפטר" מהצמיד, לעשות טוב ולהעביר את זה הלאה.
- 2 עשיתי:** פקחו עיניים ושימו לב איזה מעשה טוב אתם יכולים לעשות למישהו אחר.
- 3 העברתי:** העבירו את הצמיד הלאה – או לאדם שהמעשה הטוב נעשה למענו או למישהו אחר שמוכן להתנדב.

ועשו את המעשה הטוב שלכם!

לחצו על המספרים לקריאת הכללים. הקודם הבא

שקופית 9: עשרה ימים יוצאים לדרך מ...עכ-שיו!

- בשקופית זו הציגו לתלמידים את חוקי המשחק:
1. קיבלתי: ברוכים הבאים למשחק! יש לכם 10 ימים "להיפטר" מהצמיד, לעשות טוב ולהעביר את זה הלאה.
  2. עשיתי: פקחו עיניים ושימו לב איזה מעשה טוב אתם יכולים לעשות למישהו אחר.
  3. העברתי: העבירו את הצמיד הלאה – או לאדם שהמעשה הטוב נעשה למענו או למישהו אחר שמוכן להתנדב.

^^ עשיתם מעשה טוב!! הצטלמו ותגיגו: @ten_days_give ^^

הזמינו את התלמידים לעשות מעשה טוב וחלקו להם את צמידי המיזם. בקשו מהם לתכנן מעשה טוב במסגרת בית הספר. הנחו אותם להוציא לפועל את המעשה הטוב בעשרת הימים הקרובים, ובשיעור הבא לשתף את הכיתה במה שהספיקו לעשות. השיעור הבא יהיה בעוד עשרה ימים.

שקופית 10: כעבור עשרה ימים...

בשקופית זו נסכם את החוויה של התלמידים מההשתתפות במשחק תנדייז. על גבי השקופית יופיע הציטוט: "לעשות מעשה טוב הוא משימתו המהוללת ביותר של האדם" (סופוקלס, המאה ה-5 לפני הספירה). נשאל את התלמידים:

- למה הכוונה בציטוט? האם אתם מסכימים עם המסר?
- איך הרגשתם כשעשיתם מעשה טוב?
- למען מי עשיתם מעשה טוב? איך הרגיש האדם שלמענו עשיתם את המעשה?
- מה דעתכם על המשחק תנדייז? אתם חושבים שהוא יכול לקדם חברה נעימה יותר? מדוע?

כעבור עשרה ימים...

"לעשות מעשה טוב הוא משימתו המהוללת ביותר של האדם"
מיחס לסופוקלס.

שאלות לדין

- ★ למה הכוונה בציטוט? האם אתם מסכימים עם המסר?
- ★ איך הרגשתם כשעשיתם מעשה טוב?
- ★ למען מי עשיתם מעשה טוב? איך הרגיש האדם שלמענו עשיתם את המעשה?
- ★ מה דעתכם על המשחק תנדייז? אתם חושבים שהוא יכול לקדם חברה נעימה יותר? מדוע?

© רשימת זכויות יוצרים. להתחלה הקודם

קראו את הציטוט ולאחר מכן דונו בשאלות.